

ROZHODNUTIE č. A2

z 12. júna 2009

týkajúce sa výkladu článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o právnych predpisoch vzťahujúcich sa na vyslaných pracovníkov a samostatne zárobkovo činných pracovníkov dočasne pracujúcich mimo príslušného štátu

(Text s významom pre EHP a dohodu medzi ES a Švajčiarskom)

(2010/C 106/02)

SPRÁVNÁ KOMISIA PRE KOORDINÁCIU SYSTÉMOV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA,

prevádzku, alebo štát, v ktorom samostatne zárobkovo činná osoba obvykle vykonáva svoju činnosť, krátkodobého charakteru.

so zreteľom na článok 72 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia⁽¹⁾, na základe ktorého je správna komisia zodpovedná za riešenie všetkých správnych otázok a otázok výkladu, ktoré vznikajú v súvislosti s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia⁽²⁾,

(3) Na tento účel je prvou rozhodujúcou podmienkou na uplatňovanie článku 12 ods. 1 uvedeného nariadenia existencia priameho vzťahu medzi zamestnávateľom a pracovníkom, ktorého zamestnáva.

so zreteľom na článok 12 nariadenia (ES) č. 883/2004,

(4) Ochrana pracovníka a právna istota, na ktorú majú pracovník a inštitúcia, v ktorej je pracovník poistený, nárok, si vyžadujú úplné záruky, že počas celého obdobia vyslania sa zachová priamy vzťah.

so zreteľom na články 5, 6 a 14 až 21 nariadenia (ES) č. 987/2009,

(5) Druhou rozhodujúcou podmienkou na uplatnenie článku 12 ods. 1 uvedeného nariadenia je existencia väzieb medzi zamestnávateľom a členským štátom, v ktorom má tento zamestnávateľ svoje sídlo. Možnosť vyslania by sa preto mala obmedziť výhradne na podniky, ktoré obvykle vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť na území členského štátu, ktorého právne predpisy sa naďalej vzťahujú na vyslaného pracovníka; preto sa predpokladá, že uvedené ustanovenia sa vzťahujú iba na podniky, ktoré obvykle vykonávajú podstatné činnosti na území členského štátu, v ktorom majú sídlo.

keďže:

(1) Ustanovenia článku 12 nariadenia (ES) č. 883/2004, ktoré stanovujú výnimku zo všeobecného pravidla stanoveného v článku 11 ods. 3 písm. a) uvedeného nariadenia, sa zameriavajú najmä na podporu slobodného poskytovania služieb v prospech zamestnávateľov, ktorí vysielajú pracovníkov do iných členských štátov, než v ktorých sú založení, resp. majú svoje sídlo, ako aj voľného pohybu pracovníkov do iných členských štátov. Týmto ustanoveniami sa majú prekonať prekážky, ktoré by mohli brániť voľnému pohybu pracovníkov, malo by sa podporiť hospodárske prelinanie a zabrániť administratívnym komplikáciám, najmä pokiaľ ide o pracovníkov a podniky.

(6) Orientačné lehoty pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby by sa mali stanoviť bez vplyvu na individuálne hodnotenie.

(2) Účelom týchto ustanovení je teda zabrániť správnym komplikáciám, ktoré by pre pracovníkov, zamestnávateľov a inštitúcie sociálneho zabezpečenia vyplynuli z uplatňovania všeobecného pravidla stanoveného v článku 11 ods. 3 písm. a) uvedeného nariadenia, keď je obdobie zamestnania v inom členskom štáte, než je štát, v ktorom má podnik registrované sídlo alebo

(7) Záruka zachovania priameho vzťahu už neexistuje v prípade, že sa vyslaný pracovník poskytne k dispozícii tretiemu podniku.

(8) Je nevyhnutné, aby počas celého obdobia vyslania bolo možné vykonávať všetky kontroly, najmä pokiaľ ide o platby príspevkov a zachovanie priameho vzťahu, ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa zabránilo nesprávnemu využívaniu uvedených ustanovení a aby sa zabezpečilo primerané informovanie správnych orgánov, zamestnávateľov a pracovníkov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.

- (9) Pracovník a zamestnávateľ musia byť riadne informovaní o podmienkach, za ktorých môže vyslaný pracovník naďalej podliehať právnym predpisom krajiny, z ktorej bol vyslaný.
- (10) Situáciu podnikov a pracovníkov by mali hodnotiť a monitorovať príslušné inštitúcie s primeranými zárukami, aby sa neohrozilo slobodné poskytovanie služieb a voľný pohyb pracovníkov.
- (11) Zásada lojálnej spolupráce stanovená v článku 10 zmluvy ukladá príslušným inštitúciám niekoľko povinností na účely vykonávania článku 12 nariadenia (ES) č. 883/2004.

Konajúc v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 71 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Ustanovenia článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 sa vzťahujú na pracovníka, ktorý podlieha právnym predpisom členského štátu (vysielajúceho štátu) na základe toho, že vykonáva činnosť pre zamestnávateľa v rámci zamestnania a ktorý bol týmto zamestnávateľom vyslaný do iného členského štátu (štátu zamestnania), aby tam pre tohto zamestnávateľa vykonával prácu.

Práca sa považuje za prácu vykonávanú pre zamestnávateľa vysielajúceho štátu, ak sa stanoví, že táto práca sa vykonáva pre tohto zamestnávateľa a že naďalej existuje priamy vzťah medzi pracovníkom a zamestnávateľom, ktorý ho vyslal.

Aby sa stanovilo, či naďalej existuje takýto vzťah, pričom sa preto predpokladá, že pracovník je naďalej pod právomocou zamestnávateľa, ktorý ho vyslal, musí sa zohľadniť niekoľko prvkov vrátane zodpovednosti za prijatie do zamestnania, za pracovnú zmluvu, odmeňovanie (bez vplyvu na možné dohody medzi zamestnávateľom vo vysielajúcom štáte a podnikom v štáte zamestnania o platbe pracovníkom), prepustenie a právomoci určiť povahu práce.

Na účely uplatňovania článku 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 987/2009 sa podliehanie právnym predpisom členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ sídlo aspoň jeden mesiac, môže považovať za znak splnenia požiadavky uvedenej

slovami „bezprostredne pred začatím jeho zamestnania“. Kratšie lehoty by si vyžiadali individuálne hodnotenie pri zohľadnení všetkých ostatných príslušných faktorov.

Aby sa v prípade potreby a v prípade pochybností stanovilo, či zamestnávateľ obvykle vykonáva podstatné činnosti na území členského štátu, v ktorom je usadený, príslušná inštitúcia v tomto členskom štáte je povinná preskúmať všetky kritériá charakterizujúce činnosti vykonávané uvedeným zamestnávateľom vrátane miesta, v ktorom má podnik svoje sídlo alebo správu, počtu administratívnych pracovníkov pracujúcich v členskom štáte, v ktorom je usadený, a v druhom členskom štáte, miesta, do ktorého sa vyslaní pracovníci prijímajú, a miesta, v ktorom sa uzatvára väčšina zmlúv s klientmi, práva vzťahujúceho sa na zmluvy, ktoré podnik uzatvoril so svojimi pracovníkmi na jednej strane a so svojimi klientmi na strane druhej, obratu počas príslušného typického obdobia v každom príslušnom členskom štáte a počtu zmlúv realizovaných vo vysielajúcom štáte. To nie je úplný zoznam, keďže kritériá by sa mali prispôbiť každému osobitnému prípadu a zohľadniť povahu činností vykonávaných podnikom v štáte, v ktorom má podnik sídlo.

2. Na účely uplatňovania článku 14 ods. 3 nariadenia (ES) č. 987/2009 sa splnenie požiadaviek v členskom štáte, v ktorom je osoba usadená, posudzuje na základe kritérií, medzi ktoré patrí využitie kancelárskych priestorov, platenie daní, vlastníctvo profesionálneho preukazu a čísla DPH alebo registrácia v obchodných komorách alebo profesionálnych orgánoch. Vykonávanie činnosti minimálne dva mesiace sa môže považovať za znak splnenia požiadavky uvedenej slovami „určitý čas pred dňom, kedy chce využiť ustanovenia uvedenej článku“. Kratšie lehoty by si vyžiadali individuálne hodnotenie pri zohľadnení všetkých ostatných príslušných faktorov.
3. a) Podľa ustanovení odseku 1 tohto rozhodnutia sa článok 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 naďalej vzťahuje na vysielanie pracovníkov, ak sa pracovník vyslaný podnikom vo vysielajúcom štáte do podniku v štáte zamestnania vyšle aj do jedného alebo viacerých ďalších podnikov v tom istom štáte zamestnania, pokiaľ však pracovník naďalej vykonáva svoju prácu pre podnik, ktorý ho vyslal. To môže byť najmä vtedy, ak podnik vyslal pracovníka do členského štátu, aby tam následne alebo súčasne vykonával prácu v dvoch alebo viacerých podnikoch, ktoré sa nachádzajú v tom istom členskom štáte. Hlavným a rozhodujúcim prvkom je to, že práca sa naďalej vykonáva v prospech vysielajúceho podniku.

Vyslanie do iných členských štátov, ktoré nasleduje okamžite po inom vyslaní, sa v každom prípade považuje za nové vyslanie v zmysle článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004.

- b) Krátke prerušenie činností pracovníka pre podnik v štáte zamestnania z akéhokoľvek dôvodu (dovolenka, choroba, školenie vo vysielajúcom podniku atď.) nepredstavuje prerušenie obdobia vyslania v zmysle článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004.
- c) Keď pracovníkovi skončí obdobie vyslania, pre toho istého pracovníka, ten istý podnik a ten istý členský štát nemôže povoliť žiadne nové obdobie vyslania, pokiaľ neuplynuli minimálne dva mesiace odo dňa skončenia predchádzajúceho obdobia vyslania. Výnimka z tohto pravidla je však za osobitných okolností prípustná.
4. Ustanovenia článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 sa neuplatňujú alebo prestávajú platiť najmä vtedy:
- a) ak podnik, do ktorého bol pracovník vyslaný, ho dá k dispozícii inému podniku v členskom štáte, v ktorom sa podnik nachádza;
- b) ak pracovník vyslaný do členského štátu je daný k dispozícii podniku, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte;
- c) ak bol pracovník prijatý do zamestnania v členskom štáte, aby ho vyslal podnik, ktorý sa nachádza v druhom členskom štáte, do podniku v treťom členskom štáte.
5. a) Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právnym predpisom naďalej podlieha dotknutá osoba podľa článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004, v prípadoch stanovených týmto rozhodnutím, riadne informuje zamestnávateľa a dotknutého pracovníka o podmienkach, za ktorých môže vyslaný pracovník naďalej podliehať jeho právnym predpisom. Zamestnávateľ je teda informovaný o možnosti kontrol počas celého obdobia vyslania, aby sa zistilo, či sa toto obdobie skončilo. Takéto kontroly sa môžu týkať najmä platby príspevkov a zachovania priameho vzťahu.
- Príslušná inštitúcia členského štátu, v ktorom je dotknutá osoba usadená, ktorého právnym predpisom naďalej podlieha samostatne zárobkovo činná osoba podľa článku 12 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004, ju riadne informuje o podmienkach, za ktorých môže naďalej
- podliehať jeho právnym predpisom. Dotknutá osoba je teda informovaná o možnosti kontrol počas celého obdobia, počas ktorého vykonáva dočasnú činnosť v štáte, v ktorom pôsobí tak, aby sa zistilo, či sa nezmenili podmienky vzťahujúce sa na uvedenú činnosť. Takéto kontroly sa týkajú najmä platby príspevkov a zachovania infraštruktúry potrebnej na vykonávanie jej činnosti v štáte, v ktorom je táto osoba usadená.
- b) Vyslaný pracovník a jeho zamestnávateľ okrem toho informujú príslušnú inštitúciu vysielajúceho štátu o akejkoľvek zmene, ktorá nastala počas obdobia vyslania, najmä:
- ak sa vyslanie, o ktoré sa požiadalo, nakoniec neuskutočnilo,
- ak sa činnosť prerušila z iných dôvodov, ako sú dôvody uvedené v odseku 3 písm. b) tohto rozhodnutia,
- ak bol vyslaný pracovník pridelený svojim zamestnávateľom do iného podniku vo vysielajúcom štáte, najmä v prípade fúzie alebo prevedenia podniku.
- c) Príslušná inštitúcia vysielajúceho štátu poskytne inštitúcii štátu zamestnania v prípade potreby a na základe žiadosti informácie uvedené v písmene b).
- d) Príslušné inštitúcie vysielajúceho štátu a štátu zamestnania spolupracujú pri vykonávaní uvedených kontrol a v prípade akejkoľvek pochybnosti týkajúcej sa uplatniteľnosti článku 12 nariadenia (ES) č. 883/2004.
6. Príslušné inštitúcie posudzujú a monitorujú prípady, na ktoré sa vzťahuje článok 12 nariadenia (ES) č. 883/2004, a poskytujú zamestnávateľom a pracovníkom všetky primerané záruky, aby sa neohrozilo slobodné poskytovanie služieb a voľný pohyb pracovníkov. V rovnakých alebo podobných prípadoch sa musia dôsledne a rovnako uplatňovať najmä kritériá používané na posúdenie, či zamestnávateľ obvykle vykonáva svoje činnosti na území štátu, či existuje priamy vzťah medzi podnikom a pracovníkom alebo či samostatne zárobkovo činná osoba zachovala infraštruktúru potrebnú na vykonávanie svojej činnosti v štáte.

7. Administratívna komisia podporuje spoluprácu medzi príslušnými orgánmi v členských štátoch na účely vykonávania článku 12 nariadenia (ES) č. 883/2004 a pomáha pri následnej práci a výmene informácií, skúseností a osvedčených postupov pri stanovení a hodnotení kritérií na posudzovanie situácie podnikov a pracovníkov, a v súvislosti so zavedenými kontrolnými opatreniami. Na tento účel postupne vypracuje príručku osvedčených postupov týkajúcich sa vysielania pracovníkov a výkonu sekundárnej činnosti samostatne zárobkovo činných pracovníkov mimo štátu,
- v ktorom sú usadení, určenú pre správne orgány, podniky a pracovníkov.
8. Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uplatňuje sa odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 987/2009.

Predsedníčka správnej komisie
Gabriela PIKOROVÁ